

A. J. Mikėliui -
10
2013-03-27



LIETUVOS RESPUBLIKOS MINISTRO PIRMININKO TARNYBA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 11, LT-01103, Vilnius, tel. 8 706 63846, faks. 8 706 63895

el. p. mp@arnyba.gov.lt, <http://www.lrv.lt>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604574

Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijai
Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijai
Finansų ministerijai
Kultūros ministerijai
Teisengumo ministerijai
Švietimo ir mokslo ministerijai
Užsienio reikalų ministerijai
Tarptautinės komisijos nacių ir sovietinio okupacinių režimų
nusikaltimams Lietuvoje įvertinti sekretoriatui
Valstybiniam Vilniaus Gaono žydų muziejui
Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrai
Koncertinei įstaigai Lietuvos valstybiniam simfoniniam
orkestrui
Lietuvos medicinos ir farmacijos istorijos muziejui
Kauno miesto muziejui
Kauno apskrities archyvui
Lietuvos savivaldybių asociacijai
Vokietijos Federacinės Respublikos ambasadai
Lietuvos žydų bendruomenei
Viešajai įstaigai Žydų kultūros ir informacijos centrui
Viešajai įstaigai „Šiaurės Jeruzalė“

2013-03-26 Nr. 62-1185

13-833-02

DĖL NUTARIMO PROJEKTO DERINIMO

Ministro Pirmininko pavedimu siunčiame Jums skubos tvarka derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Vilniaus geto atminimo metų minėjimo 2013 metais priemonių plano patvirtinimo“ projektą (toliau – nutarimo projektas).

Nutarimo projekto rengimo teisinis pagrindas – Lietuvos Respublikos Seimo 2013 m. sausio 17 d. nutarimas Nr. XII-167 „Dėl 2013 metų paskelbimo Vilniaus geto atminimo metais“. Teikiamu nutarimo projektu siūloma patvirtinti Vilniaus geto atminimo metų minėjimo 2013 metais priemonių planą, kurį parengė Ministro Pirmininko 2013 m. vasario 19 d. potvarkiu Nr. 68 sudaryta darbo grupė.

Nutarimo projekto nuostatos neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų.

Nutarimo projektas nėra notifikuotinas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl keitimosi informacija apie standartus, techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus.

Neigiamų pasekmių dėl nutarimo projekto priėmimo nenumatoma.

Šiuo nutarimo projektu nenustatomas naujas teisinis reguliavimas, todėl numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažyma nerengiama.

Priėmus nutarimo projektą, kitų teisės aktų keisti nereikės.

Nutarimo projekte naujos sąvokos neįvedamos, todėl jis nevertintinas Terminų banko įstatymo nustatyta tvarka.

Nutarimo projektas paskelbtas Seimo Teisės aktų informacinės sistemos projektų registravimo posistemėje (TAPIS).

Teikiamą nutarimo projektą parengė Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko tarnybos Politikos analizės ir reformų departamento Socialinės aplinkos skyriaus (vedėja – A. Gratulevičienė) patarėja Nomedė Poderienė (tel. 8 706 61816).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Vilniaus geto atminimo metų minėjimo 2013 metais priemonių plano patvirtinimo“ projektas, 1 lapas.
2. Vilniaus geto atminimo metų minėjimo 2013 metais priemonių planas, 4 lapai.

Ministro Pirmininko kancleris



Alminas Mačiulis

N.Poderienė, tel. 870661816

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Priemonės vykdytojai	Vykdymo terminas
36.	Pastatyti paminklinį akmenį šalia greitkelio „Vilnius-Kaunas“ ruožo ties Žiežniais, kurį tiesė Vilniaus ir Kauno gėjų kaliniai žydai	Valstybinis Vilniaus Gaono žydų muziejus, viešoji įstaiga „Šiaurės Jeruzalė“	2013 metų III–IV ketv.
37.	Atidengti paminklinę lentą Vilniaus žydų vaikų namų ir mokyklos Nr. 6, veikusių 1944–1950 m., Vilniuje, žyginantų g. 6 (jūrėjas prof. Jozifas Rebelskis) atminimui įamžinti	Vilniaus miesto savivaldybė, viešoji įstaiga „Žydų kultūros ir informacijos centras“	2013 metų rugsėjo 21 d.
38.	Atidengti paminklinę lentą žymiam teisininkui, politikui, diplomatu, istorikui profesoriui Jokūbui Robinzonui Klaipėdoje	Lietuvos žydų bendruomenė, Klaipėdos žydų bendruomenė, Klaipėdos miesto savivaldybė	2013 metų rugsėjis
39.	Atidengti paminklinę lentą kovotojui už tautų laisvę ir nepriklausomybę Berekui Joselevičiui Kretingoje	Lietuvos žydų bendruomenė, Klaipėdos žydų bendruomenė, Kretingos rajono savivaldybė	2013 metų rugsėjis
40.	Atidengti paminklinę lentą rabinui Josefui Kahanemanui Panevėžyje	Lietuvos žydų bendruomenė, Panevėžio žydų bendruomenė, Panevėžio miesto savivaldybė	2013 metų rugsėjis
41.	Atidengti paminklinę lentą Mozei Lilienbliumui ant Didžiosios Ukmergės sinagogos sienos	Lietuvos žydų bendruomenė, Ukmergės žydų bendruomenė, Ukmergės rajono savivaldybė	2013 metų rugsėjis
42.	Surengti iškilmingas holokausto aukų pagerbimo ceremonijas Vilniuje, Klaipėdoje, Kaune, Kėdainiuose, Kretingoje, Šiauliuose, Panevėžyje, Ukmergėje, Švenčionių rajone	Lietuvos žydų bendruomenė, Vilniaus miesto savivaldybė, Kauno miesto savivaldybė, Kauno žydų bendruomenė, Klaipėdos miesto savivaldybė, Klaipėdos žydų bendruomenė, Kėdainių rajono savivaldybė, Kretingos rajono savivaldybė, Panevėžio miesto savivaldybė, Panevėžio žydų bendruomenė, Šiaulių miesto savivaldybė, Šiaulių žydų bendruomenė, Švenčionių rajono savivaldybė, Švenčionių žydų bendruomenė, Ukmergės rajono savivaldybė, Ukmergės žydų bendruomenė	2013 metų rugsėjis

Ministro P. Šimono laukieno
paminklinės priemonės

R. Moluzas

2013-03-25

Ukmergės skyriaus patarėjas

R. Korsakas R. Korsakas

2013-03-25

Šiaulies skyriaus

patarėja

V. Poderis V. Poderis

2013-03-25

Šiaurės

patarėja

V. Batiūnaitė

2013-03-25

GAUTA

Panevėžio miesto savivaldybės priimanasis
2012.08.07
Nr. 20-4.18-2400
Interesantų sutarimų specialistė

Margarita Bieliauskaitė

PANEVĖŽIO MIESTO ŽYDŲ BENDRUOMENĖ

Kodas 190858786. Ramygalos g.18, LT-36236, Panevėžys, tel. Nr. 8 45 435295; Nr. 8 611 20882

Panevėžys
2012-08-07

Bnei Brak, Izraelis „Panevėžio Ješiva“, administracijai,
Josefo Kahanemano šeimoms ir artimiesiems

Kopija: Panevėžio m. merui p. V. Satkevičiui

Kopija: Izraelio ambasadai Latvijoje ir Lietuvoje

Kopija: Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai

Kopija: Izraelio užsienio reikalų ministerijai, p. Gary Koren

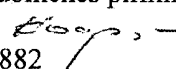
Kopija: Lietuvos žydų bendruomenės pirmininkui dr. S. Alperavičiui

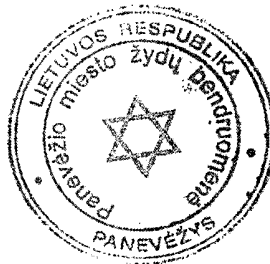
Gerbiami ponai, į Jus kreipiasi Panevėžio žydų bendruomenės pirmininkas Genadijus Kofmanas. 2001 metais birželio mėnesį mūsų miestą ir mūsų žydų bendruomenę aplankė išskirtinio vyriausio rabino praelyje ir labai gerbiamo Lietuvoje Josefo Kahanemano šeima (sūnus, žentas, anūkas). Tokios garsios rabinų šeimos lankymasis Panevėžio miestui buvo labai reikšmingu įvykiu. Šiandien mes norėtume gauti jūsų rekomendacijų (pritarimo) dėl Josefo Kahanemano vardo įamžinimo Panevėžyje, Lietuvos Respublikoje, ten, kur savom pastangom jis sukūrė visame pasaulyje žinomą Ješivą. Jūsų nuomonė ir rekomendacijos turi didelę svarbą miesto municipaliteto sprendimo priėmimui. Projekto tikslai yra ne tik istorinės reikšmės, bet ir visos Lietuvos ir net viso pasaulio kultūrinio paveldo. Josefas Kahanemanas taip pat buvo ir politiku, penkis metus jis buvo Lietuvos Respublikos parlamento nariu, kur priimdavo svarbius žydų (litvakų) gyvenime sprendimus.

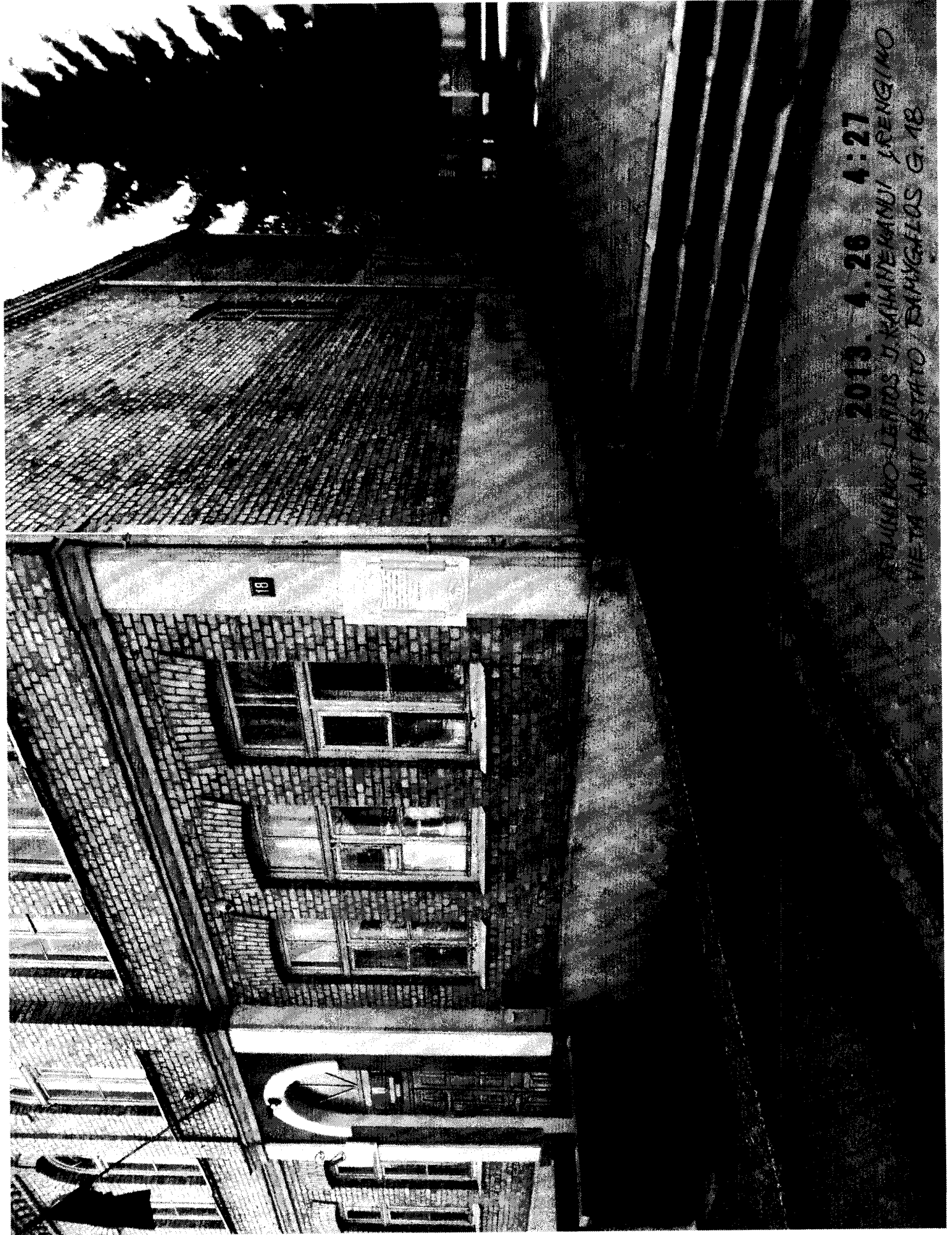
Projekto forma - tai tarptautine konferencija apie Josefa Kahanemana istorinio-biografinio charakterio ir memorialinės lentos jo garbei atidarymas.

Raginame Jus, nepaisant jūsų užimtumo, atsakyti į šį kreipimą. Jūsų dalyvavimas šitame projekte yra mums būtinas ne finansiškai, bet morališkai.

Visi svečiai lankydami Lietuvoje ir Panevėžyje žino apie Panevėžio Ješivą ir apie Josefą Kahanemaną. Ir iki šios dienos nėra ne vienos vietos kur būtų įamžinta atmintis apie šį garsu visam pasaulyje žmogų.

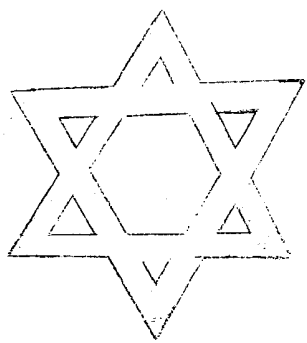
Pagarbiai,
Panevėžio žydų bendruomenės pirmininkas
Gennady Kofman 
Mob. tel. +370 611 20882
Tel. +370 45 435295
www.jewishpanevezys.lt





2018. 4. 26 4:27

STUMINO-LEITOS D. KAMINDEMANUI IRENGI/NO
VIETA ANI BASTATO DAMYGALOS G. 18



Josif Kahaneman 1886 - 1969

Panevėžio vyriausias rabinas,

Talmudo žinovas, politikas,

įkūrė Panevėžyje Ješivą ir

mergaičių gimnaziją „Javnė“.

1919 – 1940 m.

יוסף שלמה כהנמאן



APIE MUS ISTORIJA GYVENIMAS NAUJIENOS GALERIJA INFORMACIJA PARTNERIAI IR DRAUGAI

Rabino Rabinovičiaus iniciatyva Panevėžyje 1909 metais buvo įkurta žydų dvasinė mokykla - Ješibotas Ramygalos gatvėje.
1919 metais mirus Icaalai Rabinovičiui, jo pradėtą darbą tęsė jo mokinys, baigęs Telšių

Panevėžio krašto žydų istorija
Ištraškos iš J.V. Čaplytės
knogos "Mažosios Jeruzalės -
Panevėžio žydų istorija"
Panevėžio Ješiboto istorija



rabinų mokyklą, - Josifas Kahanemanas (1888-1969). Jis 1919 metais atkūrė Panevėžio Ješibotą, kuris tapo didžiausia žydų dvasinė mokykla Lietuvoje. Čia besimokantys vaikinai buvo išlaikomi žydų bendruomenių. Yra išlikusi Panevėžio Ješiboto 1929 metų laidos vinjetės fotonuotrauka su 200 šių mokyklą baigusių rabinų ir mokyklos pastato nuotraukomis (Prieiga per Internetą www.enfataordindes.jtan.com Panevėžys).

1897 m. Panevėžyje Š. B. Rabinovičiaus pastangomis veikė žydų rabinų seminarija. Patalpos buvo nuomojamos lenkų gimnazijoje, kuri buvo dabartinėje Kranto gatvėje. Norinčių mokytis buvo daug, todėl mokiniai netilpo patalpose. Buvo kreiptasi į tuometinį Švietimo skyrių, gauti leidimą naujo Ješiboto statybai. Gavus leidimą Josefo Kahanemano pastangomis, buvo surinkti pinigai iš Panevėžio žydų bendruomenės narių Ješiboto statybai. 1920 m. „Mūsų kraštas“ laikraštyje rašė: „Žydų visuomenei tai buvo iškilminga diena. Buvo iš senosios seminarijos į naująją pernešami šventieji raštai: „Tora“, visos esamos knygos, dokumentai ir inventoriai.

Ješiboto atidarymo dieną salė buvo gražiai išpuošta ir iliuminuota. Susirinko visi Panevėžio m. žydų žymesni visuomenės atstovai. Didžioji dalis svečių stovėjo kieme ir gatvėje. Salėje neužteko vietos. Į iškilmes suvažiavo beveik iš visų miestelių rabinai. Buvo atvykėlių net iš kitų valstybių. Iškilmes atidarė Panevėžio vyriausiasis rabinas ir seminarijos direktorius Joselis Kahanemanas. Iškilmės pradėtos trumpomis pamaldomis už Ekscelecijos Respublikos Prezidento sveikatą.

Pažymėtina, kad p. Josifas Kahanemanas kalbėjo lietuviškai. Baigus kalbėti, sušukta už Lietuvos vyriausybę 3 syk „valio“. Orkestras sugrojo Tautos himną. Pirmininkauti pavedė žydų tarybos pirmininkui advokatui Laudeu. Laudeu kalbėjo lietuviškai apie seminarijos reikšmingumą. Jis paminėjo, kad seminarijoje buvo auklėjami ne tik rabinai, bet ir visi žydų inteligentai. Baigdamas kalbą Laudeu prašė sugroti p. Miles Feigenienei „Ilgiausių metų“. Panevėžio m. burmistras p. T.Chadakauskas sveikino žydų bendruomenę, linkėdamas, kad ši mokslo įstaiga auklėtų solidžius Lietuvos piliečius ir mokytojus. Panevėžio valdžia dėkojo Panevėžio žydų bendruomenei už pakvietimą į garbingas iškilmes ir savo kalboje nurodė, kad kiekviena seminarija iškiepijanti savo auklėtiniams tikro idealizmo. Linkėjo, kad ir šioje seminarijoje būtų dėstomas ne vien tik talmudas, bet ir filosofija. Tik jungiant talmudo mokslą su filosofija, seminarija išauklėsianti ne fanatikus, bet tikrus dvasininkus. Gražiai kalbėjo Telšių rabinų seminarijos rektorius Blochas. P.Burmistro Chadakausko ir P.Laudeu kalbos buvo palydėtos triukšmingomis ovacijomis. Toliau sekė sveikinimai. Sveikino beveik visi rabinai jidiš kalboje. Po visų sveikinimų buvo dainuojamos žydų liaudies dainos. Nuotaika vakarienės metu buvo labai gera. Charakteringa, kad žydai tokiose iškilmėse elgiasi labai laisvai. Tas paprastumas ir laisvumas jų iškilmes daro savotiškai įdomias. Visi, dalyvavusieji žydų baliuje dėvėjo pagal papročius kepuraites. Dainoms visą laiką vadovavo nors jau ir senas, bet labai linksmas Biržų rabinas. Ješiboto atidarymo iškilmės baigėsi vėla.

Ješiboto direktorius J.Kahanemanas išrinktas 1919m. Panevėžio m. rabinu. Šis išmintingas žmogus buvo išrinktas į Lietuvos Respublikos Seimą ir atstovavo ne tik Panevėžio, bet visos Lietuvos žydų bendruomenėms. Jis vykdė diplomatinę veiklą 1940m. balandžio mėn. vykdydamas diplomatinę misiją, J.Kahanemanas su sūnumi Abraomu išvyko į užsienį. Ši lemtinga kelionė išgelbėjo juos nuo mirties. Panevėžyje likusi žmona, sūnūs, dukros žuvo (buvo sušaudyti). Žuvo ir visi J.Kahanemano giminės, gyvenę Panevėžyje. Būdamas toli nuo Lietuvos ir sužinojęs apie šeimos ir visos žydų tautos tragediją, F.Kahanemanas pasakė: "Dabar ne laikas verkti"... Tačiau niekas neturi būti pamiršta. Prisiminti reikia viską, kas buvo, – su liūdesiu kalbėjo rabinas. Jei Panevėžys sunaikintas, jis turi būti atstatytas kitur."

Ješibotas, esantis Panevėžyje pirmaisiais sovietinės okupacijos metais buvo uždarytas, dalis dėstytojų ir moksleivių ištremti, kiti tapo genocido aukomis vokiečių okupacijos metais. Ješiboto patalpose 1943 metų pavasarį buvo įsteigtas laikinas getas iš Vilniaus į Panevėžį darbams atvežtiems žydams. Dalis atvežtųjų vietiniams gyventojams padedant iš šio geto pabėgo, o kiti grąžinti į Vilnių ir sušaudyti.

J. Kahanemano iniciatyva Izraelyje buvo pastatyta prieglauda Lietuvos žydų vaikams per karą praradusiems tėvus. J. Kahanemanas pastatė Ješibotą ir pavadino Panevėžio vardu. Vėliau buvo pastatytos dar dvi mažesnės. Nužudytų žydų atminimui buvo pastatytas išpūdingas pastatas, o jo sienoje surašyti visų 18 miestų ir miestelių, kuriuose prieškarį Lietuvoje buvo Ješiboto pavadinimai.

2001m. vasarą Panevėžyje lankėsi trys garbingi svečiai iš Izraelio. J.Kahanemano sūnus – Elezizer Kahanemanas, jo sūnus Arye Leib Kahanemanas ir žentas Meiras Bolakas. Jų pasakojimai čia ir buvo pateikti. Informacija gauta ir užrašyta bendradarbiaujant su Panevėžio